

МОДЕЛИРОВАНИЕ РЕПУТАЦИИ ПРЕДПРИЯТИЯ С ПОМОЩЬЮ СРЕДСТВ МАРКЕТИНГА

Аннотация. В статье отражены результаты моделирования, максимально приближенного к текущей рыночной ситуации кризисного явления и реакции реальных участников рынка. Рассмотрены ключевые факторы влияния стейкхолдеров на репутацию торгового предприятия. Предложены сценарии преодоления кризисных явлений.

Ключевые слова: репутация, маркетинговая стратегия, торговые сети, кризисный менеджмент.

MODELLING ENTERPRISE REPUTATION THROUGH MARKETING MEANS

Summary. The article reflects results of modelling crisis and real market participants reactions, the goal was to reflect as close as possible to the current market situation in Ukraine. The key factors of the stakeholders' influence on trading enterprise reputation are considered. Proposed scenarios for overcoming crisis.

Key words: reputation, crises management, marketing strategy, retail business.

УДК 658.115

Рудаченко О. О.

*кандидат економічних наук,
старший викладач кафедри економіки підприємств,
бізнес-адміністрування та регіонального розвитку
Харківського національного університету міського господарства
імені О.М. Бекетова*

Єсіна В. О.

*кандидат економічних наук,
доцент кафедри економіки підприємств,
бізнес-адміністрування та регіонального розвитку
Харківського національного університету міського господарства
імені О.М. Бекетова*

Rudachenko O. O.

*Phd in economics,
Senior Lecturer of the Department of Enterprise Economics,
Business Administration and Regional Development
O.M. Beketov National University of Urban Economy in Kharkiv*

Yesina V. O.

*Phd in economics,
Associate professor of the Department of Enterprise Economics,
Business Administration and Regional Development
O.M. Beketov National University of Urban Economy in Kharkiv*

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА

Анотація. У статті висвітлено теоретичні основи дослідження фінансово-господарської діяльності підприємства. Наведено переваги та особливості функціонування підприємств житлово-комунального господарства. Розглянуто основні етапи проведення аналізу на підприємствах та основні методи і прийоми.

Ключові слова: житлово-комунальне господарство, фінансова звітність, фінансовий аналіз, стійкість підприємства, методи аналізу.

Вступ та постановка проблеми. Одним з актуальних завдань сучасного етапу соціально-економічного розвитку України є підвищення ефективності діяльності підприємств та посилення відповідальності керівництва за надані кінцеві результати у фінансовій звітності, що дають можливість попередити фінансову кризу не лише на мікрорівні (на рівні підприємств), а й на макрорівні (на рівні держави). Ефективність керування економічними процесами, що протікають на підприємствах, значною

мірою визначається впровадженням у сферу керування новітніх програм, призначених для оцінки, аналізу та діагностики фінансового стану підприємств.

Велике значення мають підприємства житлово-комунального господарства (ЖКГ), які покликані задовольняти першочергові потреби населення. Проте варто зазначити, що більшість підприємств ЖКГ працює в умовах невизначеності та постійної збитковості, що має значний негативний вплив на економіку країни

Аналіз та дослідження фінансово-господарської діяльності підприємств житлово-комунального господарства сьогодні набуває особливого значення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вагомий внесок у розроблення теоретичних основ дослідження фінансово-господарської діяльності підприємств ЖКГ зробили провідні вчені: О.В. Димченко [2], Т.М. Качала [3], Т.С. Клебанова [4], Л.О. Лігоненко [5], Г.В. Савицька [7] та ін. Проте поза їхньою увагою залишаються окремі питання, пов'язані з оцінкою, аналізом та моніторингом фінансового стану підприємств, що дають змогу в комплексі дослідити його фінансово-господарську діяльність.

Метою даної роботи є поглиблення теоретичних основ дослідження фінансово-господарської діяльності підприємств житлово-комунального господарства, що в майбутньому дасть змогу підприємствам працювати в режимі безбитковості та фінансової стійкості.

Результати дослідження.

Варто зазначити, що підприємство – це самостійний суб'єкт господарювання, створений компетентним органом державної влади, органом місцевого самоврядування чи іншими суб'єктами для задоволення суспільних та особистих потреб шляхом систематичного здійснення виробничої, науково-дослідної, торговельної, іншої господарської діяльності в порядку, передбаченому ГКУ та відповідними законами України [7].

Підприємства житлово-комунального господарства займають провідне місце в економіці України. Стабільне функціонування житлово-комунального господарства – одне з найважливіших завдань національного масштабу. Надійна і стійка робота житлово-комунального господарства – необхідна умова для задоволення першочергових потреб населення [6].

До складу житлово-комунального господарства входять більше ніж 14 підгалузей, які є монополістами – підприємствами державної форми власності (підприємства з теплопостачання, газопостачання, водопостачання тощо) та підприємствами різної форми власності, що перебувають у комунальній власності територіальної громади міста, на договірних засадах (підприємства, що надають ритуальні послуги, займаються зеленим, шляховим, ремонтним господарством тощо) [6]. Так, ст. 96 Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» у редакції від 22.12.2011 визначено особливості банкрутства державних підприємств та підприємств, у статутному капіталі яких частка державної власності перевищує 50% [1]. Цією ж статтею встановлено заходи щодо запобігання банкрутству державних підприємств, спрямовані на відновлення їхньої платоспроможності та координації дій відповідних органів виконавчої влади. Таким чином, до 01 січня 2014 р. був уведений мораторій на банкрутство державних комунальних підприємств та підприємств, частка державної власності яких перевищує 50%. У зв'язку з нестабільною політичною ситуацією в країні питання, пов'язані з банкрутством підприємств цієї сфери, залишаються невизначеними [6], тому більшості підприємств ЖКГ України працює збитково та має нестійкий фінансовий стан.

Заздалегідь проведений аналіз фінансово-господарської діяльності набуває сьогодні великого значення, що в майбутньому дасть змогу попередити фінансову кризу на підприємствах.

Так, у процесі аналізу підприємства проводиться комплексне вивчення, вимір й інтегрування, впливу окремих чинників на виконання показників і на динаміку розвитку його виробничого процесу. Для цього використо-

вують спеціальні прийоми, методи та програми обробки показників плану, обліку, звітності й інших джерел інформаційної бази.

Для аналізу фінансово-господарської діяльності підприємства найважливішими є показники [7]:

- платоспроможності і ліквідності – характеризують фінансові можливості підприємства щодо погашення заборгованості, покриття підприємством позичкових коштів;

- прибутковості – дають можливість порівняти отриманий прибуток із вкладеним капіталом, тобто міру ефективності авансованого у виробництво і реалізацію капіталу;

- ділової активності – характеризує кругообіг засобів підприємства;

- фінансової стійкості – характеризує співвідношення власних і залучених коштів.

Варто зазначити, що головна мета аналізу фінансово-господарської діяльності підприємства – вчасно виявляти й усувати недоліки у фінансовій діяльності, знаходити резерви поліпшення фінансового стану підприємства, а також його платоспроможності.

Джерелом інформації для проведення фінансово-господарської діяльності підприємства є фінансова звітність:

- «Баланс», Ф № 1;
- «Звіт про фінансові результати», Ф № 2;
- «Звіт про рух грошових коштів», Ф № 3;
- «Звіт про власний капітал», Ф № 4.

Також, окрім переліченої фінансової звітності, використовується інша інформація, яка доступна тільки персоналу підприємства, зокрема, планово-нормативна (фінансовий план, нормативи), конструкторсько-технологічна інформація, позаоблікова інформація (маркетингові дослідження, закони, інструкції, експертна інформація та ін.) тощо.

Основні етапи аналізу фінансово-господарської діяльності підприємств житлово-комунального господарства:

1-й етап. Оцінка виконання планових техніко-економічних показників, їх порівняння з плановими, нормативними значеннями, рівнями попередніх періодів.

2-й етап. Порівняння загальних і приватних показників.

3-й етап. Виділяються чинники, що мають найбільш суттєвий вплив на кінцевий результат. З'ясовуються позитивні й негативні сторони виробничо-господарської й фінансової діяльності, визначаються резерви підвищення ефективності керування [7].

Основні завдання аналізу фінансово-господарської діяльності підприємств ЖКГ:

- виявлення забезпеченості підприємства фінансовими ресурсами і перевірка їх цільового використання;

- оцінка ступеня виконання планових фінансових заходів, програм, плану фінансових показників;

- визначення платоспроможності підприємства і ліквідності балансу;

- оцінка дотримання фінансової, розрахункової і кредитної дисципліни;

- оцінка ефективності використання капіталу;

- оцінка оборотності капіталу;

- оцінка ділової активності підприємства;

- своєчасне виявлення і усунення недоліків у фінансовій діяльності, пошук резервів і можливостей економічного, раціонального використання фінансових ресурсів та розроблення конкретних заходів щодо втілення їх у виробничий процес [7].

Для дослідження фінансово-господарської діяльності підприємств використовують безліч методів та прийомів, основними з них залишаються:

- метод економічного аналізу;
- метод порівняння;
- балансовий метод тощо.

Ще одні методи аналізу звітності:

- читання звітності;
- горизонтальний аналіз;
- вертикальний аналіз;
- трендовий аналіз;
- розрахунок фінансових коефіцієнтів.

Також для аналізу застосовують такі прийоми елімінавання:

- ланцюгових підстановок;
- абсолютних різниць;
- відносних різниць;

- індексний.

Варто зазначити, суб'єктами аналізу фінансово-господарської діяльності виступають як безпосередньо, так і побічно зацікавлені в діяльності підприємства користувачі інформації. До першої групи користувачів належать власники коштів підприємства, кредитори (банки й ін.), постачальники, клієнти (покупці), податкові органи, персонал підприємства й керівництво [7].

Висновки. Таким чином, дослідження фінансово-господарської діяльності підприємств житлово-комунального господарства дає змогу визначити стійкий, нестійкий та кризовий стан. Здатність підприємства своєчасно здійснювати платежі, фінансувати свою діяльність на розширеній основі свідчить про стійкий фінансовий стан.

Список використаних джерел:

1. Про внесення змін до Закону України «Про банкрутство»: Закон України від 30 червня 1999 р. № 42-43, ст. 378. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/784-14>.
2. Димченко О.В. Житлово-комунальне господарство в реформаційному процесі: аналіз, проектування, управління: монографія. Х.: ХНАМГ, 2009. 365 с.
3. Качала Т.М. Реформування житлово-комунального господарства в контексті регіонального розвитку. Економіка України. 2010. № 9. С. 84–93.
4. Клебанова Т.С., Коваленко Е.С. Процессный подход к предупреждению кризисных ситуаций в финансово-хозяйственной деятельности предприятия. Бизнес Информ. 2011. № 2(1). С. 75–78.
5. Лігоненко Л.О. Антикризове управління підприємством: теоретико-методологічні засади та практичний інструментарій. К.: КНТЕУ, 2001. 580 с.
6. Оцінка, аналіз і попередження кризового стану підприємств житлово-комунального господарства: монографія / Т.С. Клебанова, О.В. Димченко, О.О. Рудаченко; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О.М. Бекетова. Харків: ХНУМГ ім. О.М. Бекетова, 2016. 213 с.
7. Савицька Г.В. Економічний аналіз діяльності підприємства: навч. посіб.; 2-е вид., випр. і доп. К.: Знання, 2005. С. 637–653.

ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ ИССЛЕДОВАНИЯ ФИНАНСОВО-ХОЗЯЙСТВЕННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ПРЕДПРИЯТИЙ ЖИЛИЩНО-КОММУНАЛЬНОГО ХОЗЯЙСТВА

Аннотация. В статье освещены теоретические основы исследования финансово-хозяйственной деятельности предприятия. Приведены преимущества и особенности функционирования предприятий жилищно-коммунального хозяйства. Рассмотрены основные этапы проведения анализа на предприятиях и основные методы и приемы.

Ключевые слова: жилищно-коммунальное хозяйство, финансовая отчетность, финансовый анализ, устойчивость предприятия, методы анализа.

THEORETICAL BASES OF THE RESEARCH OF FINANCIAL AND ECONOMIC ACTIVITY OF HOUSING AND UTILITY ENTERPRISES

Summary. The theoretical basis of the research of financial and economic activity of the enterprise are highlighted in the article. The advantages and features of functioning of housing and utility services of enterprises are presented. The main stages of the analysis of the enterprises and the main methods and techniques are considered.

Key words: housing and utility services, financial reporting, financial analysis, enterprise sustainability, methods of analysis.